

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En aquesta resolució s'han ocultat les mencions a l'entitat afectada per tal de donar compliment a l'art. 17.2 de la Llei 32/2010, atès que en cas de revelar el nom de l'entitat afectada, es podrien identificar també les persones físiques afectades.

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 337/2019, referent a l'Associació de Famílies d'Alumnes de l'Escola (...).

Antecedents

1. En data 17/12/2019, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una persona pel qual formulava una denúncia contra Associació de Famílies d'Alumnes de l'Escola (...) (en endavant, l'AFA), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals. Aquesta primera denúncia fou complementada amb informació addicional aportada en data 08/01/2020.

En concret, en els seus escrits la persona denunciant exposava el següent:

- Que l'AFA, previ consentiment del progenitors, difon a les seves xarxes socials imatges sobre les activitats realitzades per l'entitat, en les quals s'identifica als menors que hi participen.
- Que l'AFA havia informat a les famílies que, en cas de no prestar el seu consentiment, els menors que participen en les activitats organitzades per l'AFA serien apartats del grup en el moment de la captació de les imatges; fet que havia comportat que molts dels progenitors se sentissin "pressionats" a prestar el consentiment per la difusió de les imatges dels seus fills o les seves filles i així evitar que aquests/es fossin apartats/des del grup.

La persona denunciant aportava diversa documentació relativa als fets denunciats, entre d'altra:

a) El text d'un comunicat que, segons la persona denunciant, hauria enviat l'AFA a les famílies, amb el següent literal:

"Pel que fa a les jornades de portes obertes, seguirem aquesta pauta i només publicarem fotografies en què es reconeixin menors si en el moment de la inscripció els pares o tutors legals corresponents ens van autoritzar a fer-ho.

Si hem de fer una fotografia de grup, respectant el desig dels tutors legals que no volen que la imatge del menor sigui captada, explicarem respectuosament al menor que no pot sortir a la fotografia".

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

En aquest text, facilitat per la persona denunciant, no consta cap data, ni identificació de destinataris o remitents, ni tampoc cap logotip.

b) El text d'un escrit, que segons la persona denunciant, hauria enviat un grup de famílies a l'AFA, amb el literal següent:

“Estem d'acord en què se'ls faci fotos i vídeos i ens agrada veure les activitats que duen a terme, tot i que considerem que, en cas que les imatges es publiquin a les xarxes socials de l'escola o de l'AFA s'haurien de mostrar de maneres en les que els nens i nenes no fossin identificables. En el cas de les imatges en les que se'ls reconeix -que també desitgem tenir- creiem que els canals per fer-nos-les arribar haurien de ser privats: per exemple, a través de clickedu, d'arxius, del núvol o, en cas que fos a través del blog, que l'accés a aquest fos reservat només a les famílies dels nens que hi apareixen”

En aquest text facilitat per la persona denunciant tampoc no consta cap data, ni identificació de destinataris o remitents, ni cap logotip.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 337/2019), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, la identificació de la persona o persones que en poguessin ser responsables i les circumstàncies rellevants que hi concorrien.

3. En aquesta fase d'informació, mitjançant ofici d'11/02/2020 (notificat el 13/12/2019) es va requerir l'entitat denunciada perquè donés compliment al següent:

- Aportés el document mitjançant el qual l'AFA sol·licita la prestació del consentiment als progenitors per tal de difondre les imatges dels seus/seves fills/es a les xarxes socials de l'AFA.
- Confirmés si, tal com manifestava al persona denunciant, en cas que els progenitors no prestin el seu consentiment, els seus fills o les seves filles serien apartats/des del grup en el moment de captar les imatges.

4. En data 17/02/2020, l'AFA va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què informava que aquesta entitat *“en cap cas aparta de l'activitat als seus associats pel fet de no haver prestat el consentiment per al tractament de les seves imatges”*.

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa, entre d'altra:

- Model de formulari mitjançant el qual l'AFA recull el consentiment per al tractament i difusió de les imatges de menors d'edat. S'aportava el model utilitzat fins el 2019, i la versió actualitzada.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

S'observa que en tots els models s'ha de marcar expressament la casella corresponent a l'autorització / no autorització per a la publicació de les imatges a les xarxes socials de l'AFA. En la versió actualitzada, l'autorització es demana de forma diferenciada per a la publicació a la pàgina web o blog de l'Associació / xarxes socials (facebook i Twitter) / Filmacions (...).

- Còpia de la carta de data 11/02/2019 que l'AFA va remetre electrònicament a les famílies aquell mateix dia, en que la consta el següent literal:

"Pel que fa al tractament de les imatges dels associats, us informem que només es duu a terme si prèviament s'obté el consentiment exprés i informat de l'interessat o dels seus representants legals (...)

Segons això, i de conformitat amb el que estableix la normativa vigent i les autoritats de control, l'AFA no tracta les imatges d'aquells alumnes que no ens han donat el seu consentiment explícit i exprés per fer-ho.

Si en les activitats gestionades per l'AFA hi participen interessats que no han atorgat el consentiment per al tractament de la seva imatge, s'evitarà captar fotografies o vídeos grupals on apareguin aquests interessats. En cap cas s'apartarà un alumne de cap activitat gestionada per l'AFA per sol fet de no haver autoritzat el tractament de la seva imatge. Per tant, cap alumne serà tractat de manera diferenciada (...)"

5. A la vista de la resposta donada, en data 24/02/2020 es va requerir l'AFA informació addicional; en concret, que confirmés si, tal com havia manifestat la persona denunciante, havia remès a les famílies el comunicat amb el contingut transcrit a la lletra a) de l'antecedent 1r.

6. En data 03/03/2020 l'AFA va donar resposta a aquest segon requeriment, en el que informava del següent:

- Que el comunicat al qual al·ludeix la persona denunciante "va ser enviat el dia 10 de desembre de 2019 per les delegades de curs, a un grup que havien creat aproximadament unes 22 famílies de primer de primària, a través de la plataforma Whatsapp. Va ser en resposta a la consulta que va realitzar una persona en aquest grup després de rebre una comunicació de l'escola sobre actes públics i captació d'imatges".
- Que, posteriorment, l'AFA, a la vista de la informació que s'havia facilitat, "va decidir aclarir la seva postura i notificar a totes les famílies la política que s'adoptaria a l'hora de captar imatges. Es feu l'enviament de la comunicació, a totes les famílies associades, el dia 11 de febrer de 2020" (antecedent 4t in fine).
- Que "resulta important reiterar que mai s'ha separat a un infant, pare o interessat d'una foto pel fet de no haver donat el consentiment".
- Que "l'AFA sempre ha pres en consideració les preocupacions i suggeriments dels pares per a l'adopció de la seva política sobre el tractament d'imatges des dels infants i tercers". Que prova d'això és l'intercanvi de correus electrònics que l'AFA va mantenir amb una de les famílies que havia

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

mostrat la seva preocupació sobre el tractament i eventual difusió de les imatges dels seus fills, a la que se *"li va reiterar que no es separaria cap menor per a prendre imatges"*.

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa, entre d'altra, la còpia de l'escrit que l'AFA, mitjançant correu electrònic de data 24/12/2019, va remetre a una de les famílies que havia mostrat la seva preocupació sobre el tractament de les imatges dels seus fills. Aquest escrit, amb contingut gairebé idèntic al que posteriorment l'AFA va remetre a totes les famílies (antecedent 4r), conté el següent literal:

*"Tenint en compte la seva principal preocupació, els alumnes no seran tractats de forma diferenciada. En cap cas s'apartarà a un alumne de qualsevol activitat gestionada per l'AFA pel sol fet de no haver autoritzat el tractament de la seva imatge'
Si en les activitats gestionades per l'AFA hi participen interessats que no han atorgat el consentiment per al tractament de la seva imatge, s'evitarà captar fotografies o vídeos grupals on apareguin aquests interessats"*.

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
2. A partir del relat de fets que s'ha exposat a l'apartat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats que són objecte de la present resolució d'arxiu.

Com s'ha exposat, la persona denunciant es queixava que l'AFA havia informat a les famílies que, en cas de no prestar el consentiment per al tractament i difusió de les imatges dels seus fills o les seves filles a les xarxes socials, aquets/es serien apartats del grup en el moment de la captació de les dites imatges, raó per la qual molts progenitors s'havien vist *"pressionats"* a prestar el seu consentiment i així evitar que els seus fills o filles fossin apartats/des del grup.

L'article 6 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, RGPD), preveu, entre d'altres, el consentiment com una de les condicions de licitud per al tractament de dades personals.

En relació amb aquest precepte, l'article 4 de l'RGPD defineix el consentiment com *"toda manifestación de voluntad libre, específica, informada e inequívoca por la que el interesado acepta, ya sea mediante una declaración o una clara acción afirmativa, el tratamiento de datos personales"*

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

que le conciernen". I, directament relacionat amb aquesta definició, el considerant (32) de la mateixa norma disposa que:

"El consentimiento debe darse mediante un acto afirmativo claro que refleje una manifestación de voluntad libre, específica, informada, e inequívoca del interesado de aceptar el tratamiento de datos de carácter personal que le conciernen, como una declaración por escrito, inclusive por medios electrónicos, o una declaración verbal. Esto podría incluir marcar una casilla de un sitio web en internet, escoger parámetros técnicos para la utilización de servicios de la sociedad de la información, o cualquier otra declaración o conducta que indique claramente en este contexto que el interesado acepta la propuesta de tratamiento de sus datos personales. Por tanto, el silencio, las casillas ya marcadas o la inacción no deben constituir consentimiento. El consentimiento debe darse para todas las actividades de tratamiento realizadas con el mismo o los mismos fines. Cuando el tratamiento tenga varios fines, debe darse el consentimiento para todos ellos. Si el consentimiento del interesado se ha de dar a raíz de una solicitud por medios electrónicos, la solicitud ha de ser clara, concisa y no perturbar innecesariamente el uso del servicio para el que se presta".

D'acord amb el previst als preceptes i considerant de l'RGPD transcrits, una comunicació advertint d'una eventual retirada dels menors del grup en el moment de la captació de les imatges, podria comportar un vici en el consentiment d'aquells progenitors que l'haguessin prestat sota aquesta condició, de manera que el consentiment així recavat no seria vàlid, ja que mancaria un dels requisits per a la seva validesa: la llibertat en la seva prestació. El Grup de Treball de l'Article 29, en la guia WP259 "Directrius sobre el consentiment en el sentit del Reglament (UE) 2016/679", defineix aquest element en els següents termes:

"El término «libre» implica elección y control reales por parte de los interesados. Como norma general, el RGPD establece que, si el sujeto no es realmente libre para elegir, se siente obligado a dar su consentimiento o sufrirá consecuencias negativas si no lo da, entonces el consentimiento no puede considerarse válido¹². Si el consentimiento está incluido como una parte no negociable de las condiciones generales se asume que no se ha dado libremente. En consecuencia, no se considerará que el consentimiento se ha prestado libremente si el interesado no puede negar o retirar su consentimiento sin perjuicio. La noción de desequilibrio entre el responsable del tratamiento y el interesado también se tiene en cuenta en el RGPD

A la hora de valorar si el consentimiento se ha dado libremente, deben considerarse también las situaciones concretas en las que el consentimiento se supedita a la ejecución de contratos o a la prestación de un servicio tal y como se describe en el artículo 7, apartado 4. El artículo 7, apartado 4, se ha redactado de manera no exhaustiva mediante el uso de la expresión «entre otras cosas», lo que significa que puede haber otras circunstancias que entren en el ámbito de aplicación de esta disposición. En términos generales, el consentimiento quedará invalidado por cualquier influencia o presión inadecuada ejercida sobre el interesado (que puede manifestarse de formas muy distintas) que impida que este ejerza su libre voluntad".

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

Doncs bé, en el cas que ens ocupa cal dir que no hi ha cap evidència, a banda de les manifestacions de la persona denunciant, que l'AFA hagi advertit clarament a les famílies que, en cas de no prestar el seu consentiment per al tractament i difusió de les imatges en les xarxes socials de l'AFA, els seus fills o les seves filles serien apartats/des del grup en el moment de captar imatges en el marc de les activitats organitzades per aquesta entitat; advertiment que, d'haver existit, com s'ha dit, podria incidir en la validesa del consentiment que eventualment s'hagués prestat. Tampoc no s'ha aportat cap element que, si més no, indicàriament, pugui revelar que era aquesta la intenció de l'AFA. Al respecte, cal fer les següents consideracions pel que fa a alguna de les comunicacions aportades per la persona denunciant:

- Sobre la carta que, segons afirma, fou remesa per un grup de famílies a l'AFA (lletra b de l'antecedent 1r): Aquest escrit, si bé mostra una preocupació per part d'aquestes famílies sobre el tractament i difusió a les xarxes socials de les imatges dels menors, no inclou cap queixa sobre una eventual retirada dels menors de l'activitat organitzada per l'AFA.
- Sobre el contingut de la "comunicació" que havia estat enviada a determinades famílies (lletra a de l'antecedent 1r): Al respecte cal dir que, certament, els termes d'aquesta comunicació podria donar peu a equívocs, com de fet ha passat, en la mesura que la persona denunciant va presentar una denúncia davant aquesta Autoritat. Això no obstant, és important assenyalar que, segons l'AFA, aquest text no correspon a cap comunicat que hagi enviat aquesta entitat, sinó que es tracta del contingut d'un missatge que van remetre les delegades de curs (que no l'AFA) a les famílies que formaven part d'un grup de whatsapp, missatge que donava resposta a la inquietud mostrada per un/a dels seus components sobre el tractament de les imatges dels seus fills. L'AFA ha manifestat a aquesta Autoritat que, precisament, fou arran d'aquest missatge que va decidir enviar a totes les famílies l'escrit abans citat de data 11/02/2019, aclarint la seva posició al respecte.

Per la seva part, l'AFA ha declarat de forma taxativa a aquesta Autoritat que *"mai s'ha separat a un infant, pare o interessat d'una foto pel fet de no haver donat el consentiment"*.

En aquest sentit, consta acreditat en aquestes actuacions que l'AFA, en data 24/12/2019, va informar expressament a una de les famílies que havia mostrat la seva preocupació sobre el tractament de les imatges dels seus fills, que en cap cas s'apartaria als menors de les activitats en el moment de la captació d'imatges (antecedent 6è). I en els mateixos termes l'AFA va informar a totes les famílies en escrit de data 11/02/2020, remés electrònicament aquell mateix dia (antecedent 3r). Cal en aquest punt posar en relleu que les dues comunicacions es van enviar abans que l'AFA tingués coneixement per aquesta Autoritat que s'havia iniciat una informació prèvia, ja que fou el dia 13/02/2020 quan se li va notificar aquesta circumstància (antecedent 3r).

Així les coses, resulta aquí d'aplicació el dret a la presumpció d'innocència consagrat a l'article 24.2 de la Constitució Espanyola, i l'article 53.2.b) de l'LPAC, que determina que *"Els procediments sancionadors han de respectar la presumpció de no existència de responsabilitat administrativa mentre no es demostrï el contrari"*.

Carrer Rosselló, 214, esc. A, 1r 1a
08008 Barcelona

3. De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, i atès que durant les actuacions dutes a terme en el marc de la informació prèvia no s'ha acreditat, en relació als fets que s'han abordat en aquesta resolució, cap fet que pugui ser constitutiu d'alguna de les infraccions previstes a la legislació aplicable, escau acordar el seu arxiu.

Resolució

Per tant, resolc:

- 1.** Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 337/2019, relatives a l'Associació de Famílies d'Alumnes de l'Escola (...).
- 2.** Notificar aquesta resolució a l'Associació de Famílies d'Alumnes de l'Escola (...) i a la persona denunciant.
- 3.** Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les persones interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les persones interessades poden] interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,